

VEDIAU

Numèro 27 · Junhsèga 2022 · www.unitatdaran.org

Er aranés
NON se
TÒQQUE

UNITAT
D'ARAN | UA

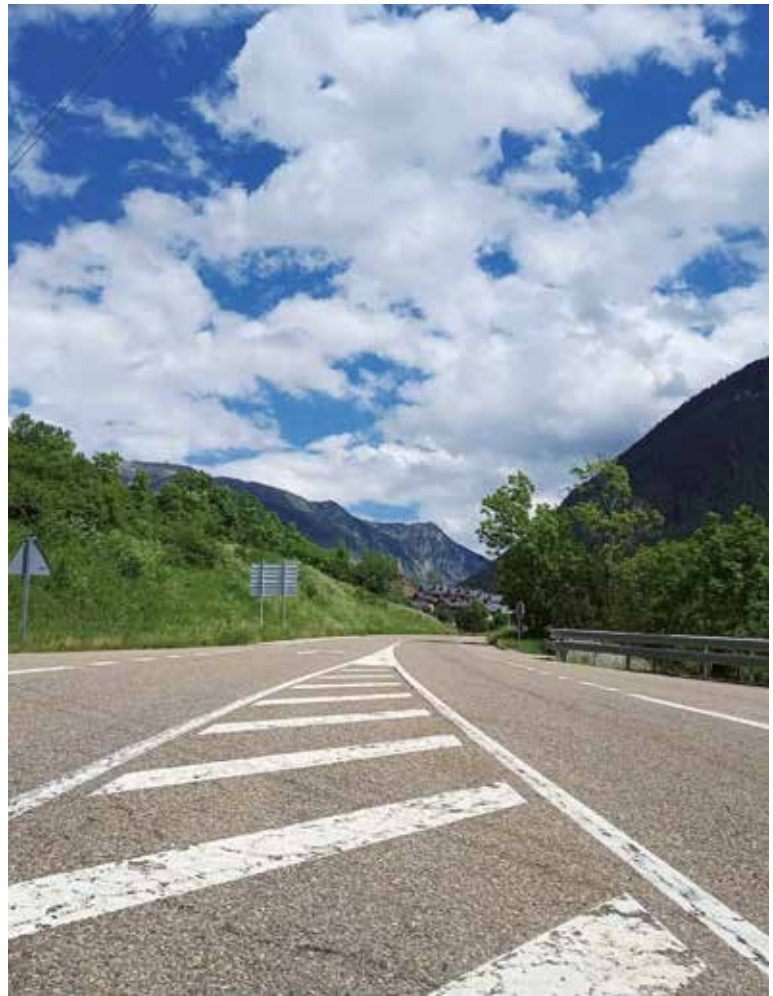
Unitat d'Aran ath costat des persones

Unitat d'Aran consigue el compromiso de la Generalitat para mejorar la C-28

Unitat d'Aran, desde las distintas administraciones en las que está presente, ha exigido siempre la mejora urgente de la C-28 por las problemáticas históricas que causa en su paso por nuestro territorio.

En el mes de mayo, el grupo de UA en la Diputación de Lleida presentó una **moción reclamando un plan de movilidad para esta vía**, ya que en los últimos años, esta vía ha sido objeto de diversas mejoras en el tramo del puerto de la Bonaigua, pero no en el tramo de Vielha a Baqueira.

Poco después, el gobierno de UA en el Conselh Generau d'Aran **logró el compromiso de la Generalitat para abordar de manera conjunta las posibles mejoras para la C-28** en su tramo entre Vielha y Naut Aran e impulsar también una **Agenda de Movilidad Sostenible de la Val d'Aran** que permita a nuestro territorio avanzar a un modelo de desarrollo más sostenible y que sea también un elemento potenciador de nuestra economía.

“Un joguet, ua illusion”

Es passadi Nadaus, **UA organizèc ua campanha de remassada solidària de joguets e materiau escolar** qu'auèc ua grana acuelhuda entre era populacion aranesa e a on se remassèren mès de dus cents-cinquanta jòcs e tota sòrta de joguets, libres, e materiau escolar, que sigueren despartidi entre quaranta mainatges e mainades.

UA condemna el conflicte bèl·lic originat per Rússia i col·labora amb Ucraïna

Unitat d'Aran condemna de forma rotunda el **conflicte bèl·lic** originat per Rússia a Ucraïna i manifesta el seu suport i solidaritat amb el poble ucraïnès. Com a mostra del seu compromís, el partit va **col·laborar a les companyes solidàries** impulsades pel Conselh Generau d'Aran i pel Col·legi Oficial de Farmacèutics de Lleida.

Seguís-mos enes hilats sociaus!

Soscriu-te ath
nòste Whatsapp

Coneish es darrères
notícies abantes qu'arrés

Unitat d'Aran, gobierna para las personas

El gobierno de UA en el Conselh Generau d'Aran implementa el Servicio de Atención en el entorno Domiciliario en la Val d'Aran

El pasado 1 de abril se puso en funcionamiento el **Servicio de Atención en el entorno Domiciliario (SAeD)** en la Val d'Aran, un proyecto impulsado por el gobierno de Unitat d'Aran en el Conselh Generau d'Aran y que tiene como principal objetivo poner a las **personas en el centro** de las acciones y políticas desarrolladas.

El SAeD prestará atención no sólo a la **gente mayor**, sino a todas las **personas en cualquier etapa de su vida** que necesiten este tipo de **atención en su domicilio**, con el objetivo de contribuir a la mejora de la **salud y el bienestar** de estas personas y de su **entorno familiar y social**, evitando a su vez hospitalizaciones e institucionalizaciones que no sean necesarias.

Este servicio marca **un antes y un después en la atención a las personas** en la Val d'Aran, porque, además de ser **gratuito** (ya que el equipo de gobierno de UA en la máxima institución aranesa **considera que es un servicio esencial para la ciudadanía**) permitirá dar un gran paso para consolidar la transversalidad de la **gestión sanitaria y social** en Aran.

Hasta ahora, la Val d'Aran era el **único territorio de Catalunya sin este tipo de servicio** a las personas, por lo tanto, con su implementación se consigue un adelanto muy importante para todas las personas (en cualquier etapa de su vida) que necesiten este tipo de atención en su domicilio.

Servicio de Atención en el entorno Domiciliario (SAeD)

¿Qué es? Un servicio de atención social y sanitaria a una persona en el lugar donde vive, gratuito y universal

¿Para quién es?

- Personas que se encuentren en situación de **dependencia**
- Personas **vulnerables** con indicadores de riesgo (infancia, familias monoparentales...)
- Personas que necesitan apoyo ante una **situación puntual**
- Personas **aisladas** que requieren apoyo
- Personas en **tratamiento médico** que requieren un seguimiento en su domicilio
- Personas en **situación de emergencia** sobrevenida

UA

¿Qué servicios ofrece?

Servicios de atención personal: apoyo con el cuidado personal, vestirse y desvestirse, rutinas, cocinar, actividades básicas

Servicios de atención al hogar: apoyo en la limpieza ordinaria de la casa

¿Cómo solicitarlo?

- El **personal sanitario o social** puede detectar la necesidad de este servicio en un paciente
- Cualquier persona que necesite este servicio **puede dirigirse al personal** social y sanitario
- El **entorno familiar y social** de una persona que requiera este servicio puede dirigirse a los profesionales sociales y sanitarios
- Los profesionales **estudiarán cada caso** para determinar qué servicio es el más adecuado

UA

UA

UA impulsa un autogobierno fuerte

El equipo de gobierno de Unitat d'Aran en la máxima institución aranesa vela por **hacer cumplir los derechos del Conselh Generau d'Aran y de la ciudadanía aranesa**, reconocidos en la Ley de Aran y, en muchas ocasiones, ignorados e incumplidos por parte de la Generalitat de Catalunya.

La autonomía aranesa se basa en tres principios básicos:

- **Financiación suficiente**
- **Despliegue efectivo de la Ley de Aran y la Ley del Aranés**
- **Respeto y lealtad institucional**

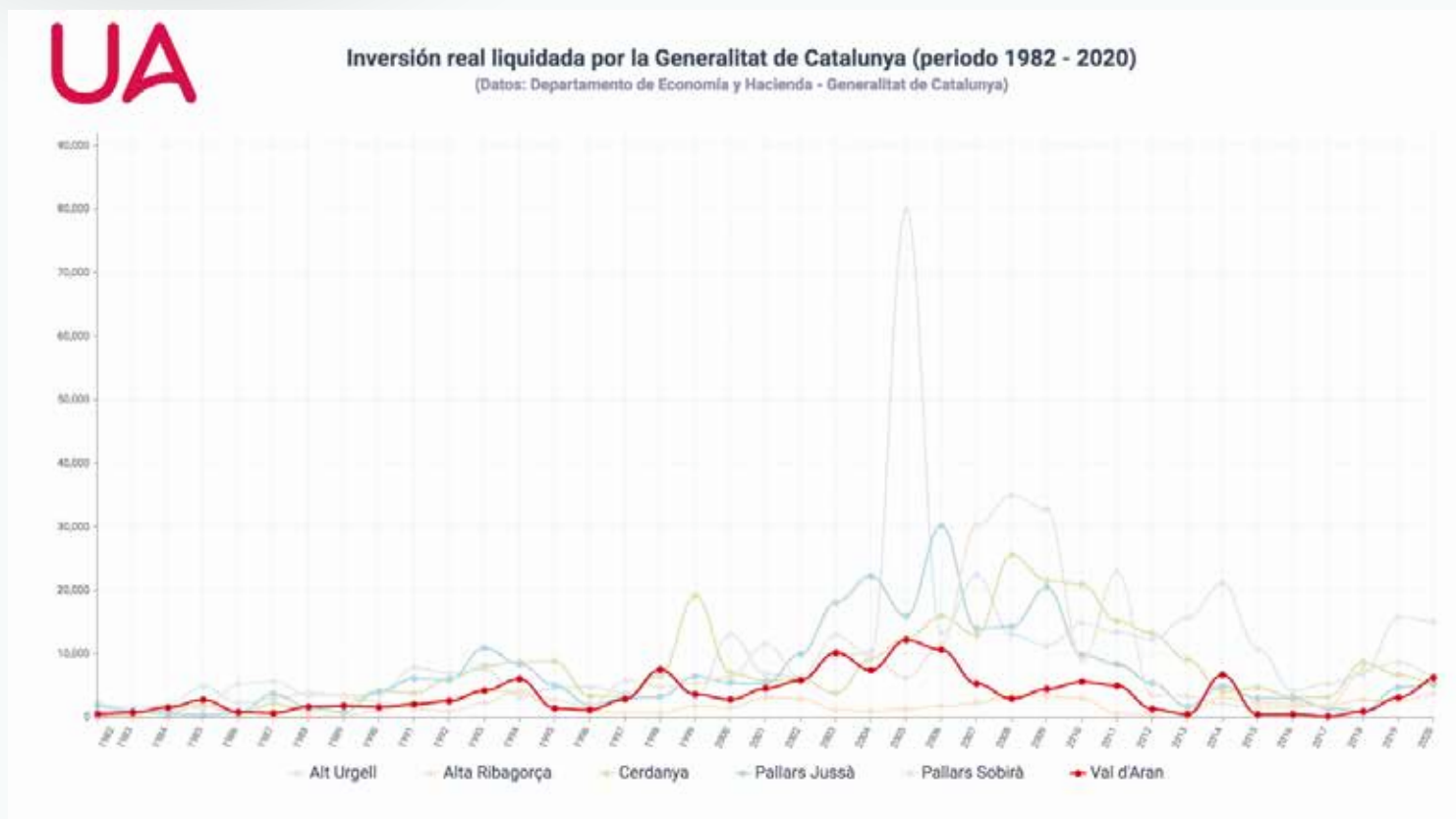
Mantener un autogobierno sólido es **vital para tomar decisiones y gobernar desde la proximidad**, poniendo a las personas en el centro de las políticas.

UA reclama a la Generalitat que cumpla con el sistema de financiación actual

- Sistema de **financiación** aprobado en **2019**
- A partir de 2020, este sistema tenía que incluir una **dotación adicional** para compensar a Aran por el desarrollo de políticas propias y compensar los recortes en la financiación del Conselh Generau d'Aran
- En **2020**, la Generalitat de Catalunya cumple y abona esa dotación adicional
- En **2021** la Generalitat **no paga** esta dotación al Conselh Generau d'Aran
- UA, en **cumplimiento** con su deber de velar por los intereses de Aran, no acepta las propuestas de la Generalitat (alargar un año el acuerdo o repartir la dotación de 2021 en dos anualidades) pues incumplen el **acuerdo de financiación** y crean problemas para poder cerrar los **presupuestos de la máxima institución aranesa**

Principis basics dera Autonomia aranesa

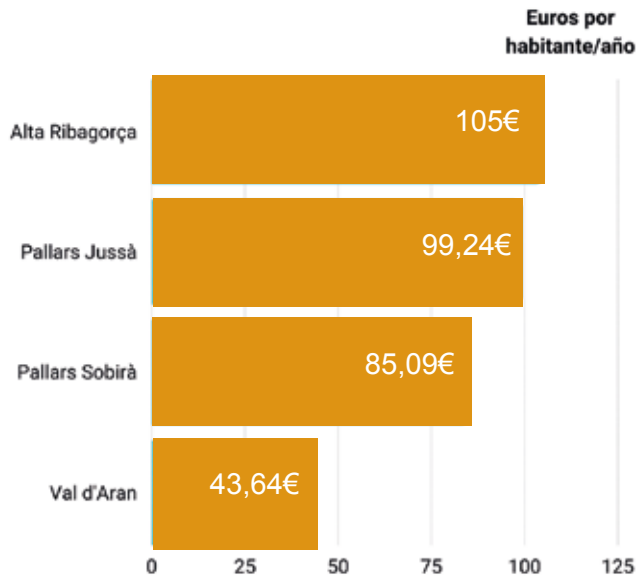
- Por la dotación adicional de 2021, la Generalitat **debe al Conselh Generau 285.000 €**
- Todavía **no se sabe** si el gobierno catalán abonará la cantidad perteneciente a **2022**

UA denuncia Aran es el territorio del Pirineo con menos inversión por parte de la Generalitat

Unitat d'Aran reclama que la **mejora de cuentas de la Generalitat de Catalunya** (que tal como anunció, para 2022 eleva el gasto hasta un valor récord de **38 mil millones de euros**, es decir un 17% más), no haya comportado tampoco un aumento de la inversión en Aran, haciendo que, tal como viene pasando en los últimos diez años, nuestro territorio no ha recibido ninguna inversión importante que ayude a mejorar la vida de la gente y que sea, de lejos, el territorio del Pirineo con un **déficit de inversión más alto: -84%** entre 2010 y 2022.

UA

Financiación Generalitat Atención Social

La falta de financiación afecta a la sanidad

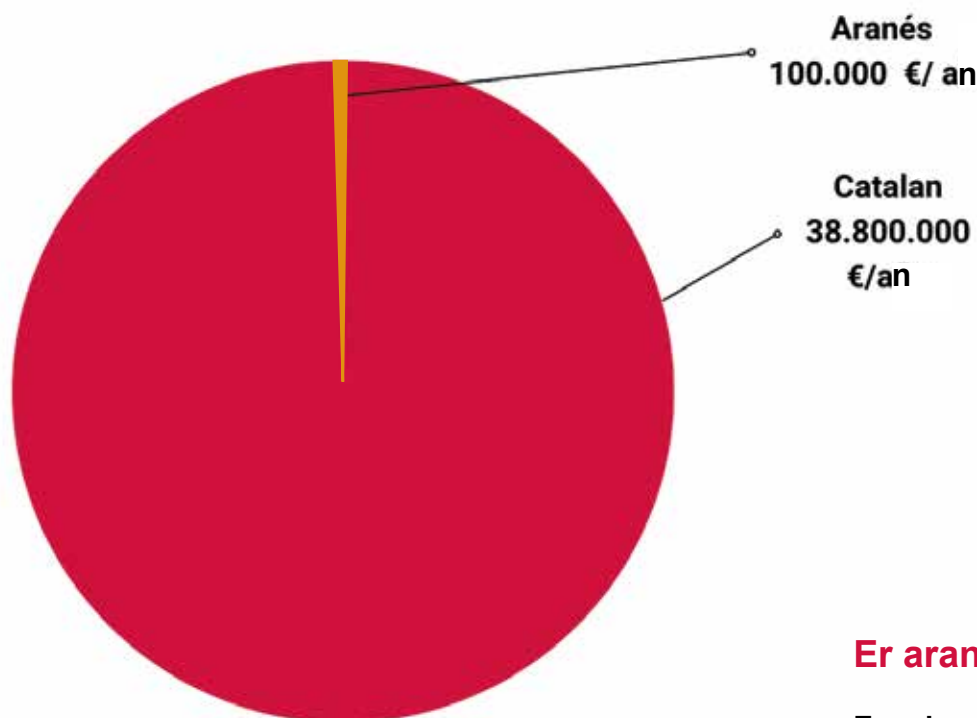
Unitat d'Aran denuncia que el **sistema sanitario aranés** acumula graves **problemas financieros** originados en los desproporcionados recortes que sufrió el gobierno aranés en 2012 en su presupuesto por parte de la Generalitat. Este **recorte** redujo el presupuesto de la máxima institución aranesa en un **20%**, por lo que se **pasó de 13.177.000 € en 2011 a 10.479.000 € en 2012**. El presupuesto destinado a la sanidad aranesa se redujo en un 10,23% mientras que el recorte que sufrió el sistema sanitario catalán fue de un 5%.

Cabe recordar que la financiación de la competencia de sanidad representa el **50% del presupuesto global del Conselh Generau** d'Aran y, desde 2012, el presupuesto para la sanidad aranesa no ha recuperado su equilibrio.

UA

Finançament Generalitat Lengua

Er aranés viu ua situacion critica

Era lengua ei un des pilars primordiais d'Unitat d'Aran ath cap deuant deth Conselh Generau. Ei per açò que denónciam era **manca d'inversió per part deth govèrn catalan** ena promocion e preservacion dera lengua pròpia d'Aran, e eth **grèuge comparatiu** que supause eth **infrafinançament destinat ar aranés** deuant era inversió destinada ath catalan per part dera Generalitat, especiaument en tot tier en compde qu'ambdues son lengües oficials en Catalunya.

Ath delà d'aguest grèuge comparatiu dera financiacion, cau remarcar qu'era Lei der Aranés aprovada en 2010 encara non a estat desenvolopada, e sonque a servit entà **laminar es competéncias deth Conselh Generau d'Aran sus er aranés**, en tot provocar que, des d'alavetz ençà, siguen compartides damb era Generalitat de Catalunya, hèt qu'a provocat qu'eth Conselh Generau age quedat relegat ara inoperància e as accions de baish impacte.

Apostam pera digitalizacion e innovacion en territòri

Unitat d'Aran en Conselh Generau d'Aran impulse dièrsi **projèctes innovadors e transversaus** que permeteràn non sonque **diversificar era economia** deth territòri, senon qu'ajudaràn tanben a **impulsar sectors tant importants coma era ramaderia, es emergéncias o era atencion as persones**, en tot adaptar-les as nauï tempsi. A trauès deth prumèr HUB d'innovacion rurai en territòris de montanha, **impulsam era digitalizacion deth sector ramadèr damb era implementacion de cobertura LORA que permet auer contròl sus es ramats** inclús en zònes remòtes o e er emplec ena **gestion des emergéncias**.

Impulsam era gestion forestau coma naua hònt d'energia e coma forma de suenhar e conservar es bòsqui

Eth suenh deth paisatge e eth mantenement des nòstes montanhes ei un ahèr primordiau entà UA. Ei per aguest motiu qu'impulsam en Conselh Generau d'Aran un **nau projècte de gestion forestau en colaboracion damb es ajuntaments** entà poder gestionar es recorsi dera Val d'Aran mejançant ua **silvicultura activa, respectuosa damb era biodiversitat e generadora de lòcs de trabalh**.

Perqué cau gestionar es bòsqui?

Actuauments i a un **excés de densitat des masses forestaus** araneses damb 5 milions de tones e un creishement dera existéncia de husta enes nòsti bòsqui de 87.000 tones/an

- Aran ei eth **territòri** deth Pirenèu a on mens se gestione **eth bòsc**.
- Eth nau contèxte de **cambi climatic** e de **huecs forestaus** mos obligue a **gestionar es bòsqui** entà adaptar-mos-i.

Coma se gestionarà?

- A trauès d'un **convèni damb es ajuntaments**
- Damb era creacion d'ua **comission formada pes ajuntaments, eth Conselh Generau d'Aran e professionals especializadi** que decidirà a on e coma se **reinvertiran es recorsi** que se genèren e priorizarà es accions a desvolopar
- I aurà ua **re inversion fixa des recorsi** generadi entara melhora des **pistes e camins forestaus**.
- Era biomassa que s'extrèigue servirà entà **cahuar equipaments publics**, coma er Espitau Val d'Aran.
- Ei eth prumèr pas entara **transicion a ua hònt d'energia renauible** que permite tanben eth sòn emplec a nivèu privat.
- Se tracte d'un **profitament sostenible** ath temps que **generam ua economia verda** ath torn des nòstes montanhes que mos permite **diversificar era nòsta activitat economica**.
- Aguesta gestion **manten toti es drets comunaus** des pòbles
- Es **ajuntaments pòden retirar-se** deth projècte en **quinsevolh moment**.

Editoriau

En 1980, hè 42 ans, Unitat d'Aran-PNA, publicuèc un huelheton damb eth titol Linhes programatiques. E, dempús de mès de quate decades, ei plan plasent constatar qu'aqueth ideari ei aué pleaments vigent e que, Unitat d'Aran, a estat tostemps fidèu ath madeish sense dubtes ne vacilacions.

Entre d'auti enonciats aqueres Linhes programatiques, definien a UA coma un partit nacionalista, respectuós damb era lei, democratic, transversau, integrador e participatiu, que volie entà Aran era maxima autonomia possibla, en tot hèr dera nòsta lengua er èish vertebrador d'aquera voluntat d'èster. Se mercaue coma objectius prioritaris er apropament des bens sociaus, eth trabalh, era educacion, ua sanitat integrau, ua viuenda digna e riquesa compartida, entà toti es poblants d'Aran, ath viatge que reclamaue un creishement d'Aran, ordenat e equilibrador des disparièrs parçans deth nòste país.

Ath long d'aguesti ans, era societat aranesa a evolucionat fôrça. Son fôrça es rèptes qu'enfrontam: era perviuença dera lengua e eth respècte ara nòsta identitat, er accès ara viuenda, era luta contra eth cambi climatic, era defensa e melhora des servicis publics... totun, er esperit qu'Unitat d'Aran semièc en 1980 seguís intacte, adaptant es accions as nauï tempsi, e damb era voluntat de desvolopar ua Val d'Aran fòrta, acuelhedora, sostenibla, dinamica, igualitària, justa e desvolopada.

Eth camin ei mercat. E volem seguir-lo damb imaginacion, esfòrç, dedicacion e onestetat,

Arturo Calbetó, president onorific d'UA
Maria Vergés, secretària generau d'UA

coma enquia ara auem hèt. Perque n'èm capables, perquè auem ath país e ara sua gent en cap, e en còr. Seguïram trabalhant tà qu'es aranesi e araneses mos seguisquen dant era sua confidança e perque volem, entre toti, hèr d'Aran un país, mès bèth, mès ric e mès sociauments auançat.

UA pone a disposición de los vecinos de Vilamòs un espacio lúdico

Unitat d'Aran en el Ayuntamiento de Vilamòs ha llevado a cabo una primera fase del **proyecto de reforma integral de la sala social** del pueblo, creando así un espacio lúdico que cuenta con todas las comodidades y que el consistorio pone a disposición de toda la población para llevar a cabo actividades físicas o para la celebración de fiestas y reuniones.

De cara a 2023 está previsto comenzar con la segunda fase de este proyecto, que incluirá toda la **planta baja del edificio**.

El govern d'UA a l'Ajuntament de Vilamòs modifica el nomenament de diversos carrers

L'equip de govern municipal d'UA a Vilamòs ha dut a terme el **canvi de diferents carrers** amb l'objectiu de mantenir una **millor organització** i evitar confusions, ja que hi havia carrers amb noms repetits, en diferents llengües o noms sense sentit, com "Carrèr A". Amb aquesta actuació també es vol **posar en valor la llengua pròpia de l'Aran, l'aranès**, i, per aquest motiu, s'han substituït també les plaques que eren en altres idiomes i s'ha aprofitat per fer un homenatge a personalitats locals com **Marcel Castet**.

UA amie ua actuacion d'urgéncia en ua pana en hilat d'aigües residuaus de Vilamòs

Er Ajuntament de Vilamòs se hèc cargue d'ua important **pana en hilat d'aigües** residuaus lèu ath finau deth collecter deth pòble. Aquiu se localizèc ua **fòssa septic**a en plen foncionament e sense cap tipe de manteniment pendent molti ans sus era quau arrés auie coneishement. Eth consistòri prepausèc era sua anulacion, **se netegèc era zòna e se creèc ua zòna verda**, polida e damb vistes, entà qu'es vesins e vesies poguen gaudir-la.

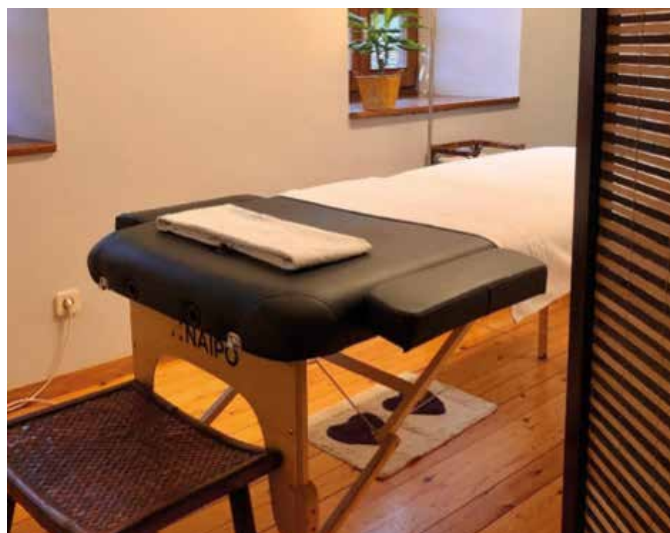
Neteja e impermeabilizacion des depòsits d'Era Bordeta e Vilamòs

Er Ajuntament de Vilamòs, coma gestor dera aigua de boca, a impulsat era neteja e impermeabilizacion des depòsits municipaus. S'a optat per ua tecnica que consistís en aplicar lònnes plastiques qu'actuen a mòde de bossa e que non permeten auer pèrtes d'aigua laguens des depòsits, e que permeterà auer ua **neteja mès igienica d'ara en endeuant**.

UA impulse accions de promocion economica en municipi

Er Ajuntament d'Es Bòrdes **promò era implantacion de naua activitat economica** en tot aufrir **espacis damb un loguèr fòrça aseguible** entà balhar **supòrt as personas empedores** que volguen implantar es sòns negòcis laguens deth municipi. Aguest tipe de supòrt ath teishit empresariau pòt servir tanben entà **atrèir e establir naua poblacion** e hèr a créisher es pòbles damb poblacion joena e activa.

Nou parc infantil a Benós

El govern d'Unitat d'Aran a l'Ajuntament **ha impulsat la construcció d'un nou parc infantil a Benós**. Es tracta d'una acció molt necessària degut a que, fins ara, aquesta població **no comptava amb cap mena d'infraestructura destinada a la infància**. La creació d'aquest parc permetrà a famílies del municipi i visitants gaudir d'una **nova zona de jocs** per als nens i nenes.

UA aufrís activitats populars e familhars entà dinamizar eth municipi

Per prumèr còp, er Ajuntament d'Es Bòrdes organizèc es passadi Nadaus tot un seguit **d'activitats e talhèrs destinats as familhes** entà dinamizar eth pòble e aufrir as sòns vesins e vesies, especiaument as mès petits, ua experiéncia divertida e unica.

El gobierno de UA promueve el alquiler social en Es Bòrdes

El consistorio ha sacado a concurso público la adjudicación del contrato de **alquiler de una vivienda pública** en Es Bòrdes. Con acciones como esta, Unitat d'Aran busca brindar **apoyo a las personas jóvenes** del municipio y posibilitar su emancipación a través de un contrato de alquiler estable y a precio aseguible.

A través de alquileres de este tipo, se promueve que **la juventud se arraigue a la comunidad** y sea capaz de desarrollar su proyecto de vida sin tener que desplazarse fuera de su municipio.

En este caso, el contrato de alquiler que se ofrece tiene un terminio de tres años prorrogables para anualidades sucesivas y establece un precio de 350 euros mensuales.

UA celebrèc eth sòn 7au Congrès en tot commemorar es sòns 41 ans

Enguan, Unitat d'Aran **complís 41 ans d'ençà dera sua formacion**. Quate decades **d'istòria e defensa dera voluntat d'èster d'Aran**, de persutar entà **conservar es institucions e tradicions pròpies**, era **tèrra e era cultura, lengua e identitat** araneses.

Pendent quate decades, Unitat d'Aran a

representat eth **progrès entara Val d'Aran** e, fidèus as ideaus qu'an acompanyat tostemp ath partit, es òmes e hemnes qu'actuaument trabalhen en UA **ath servici des aranesi e araneses** renauissen eth sòn compromís damb eth país damb era voluntat decidida de seguir es passi de qui les an precedit.

En marc d'aguest 41 aniversari, Unitat d'Aran ven de **celebrar eth sòn 7au Congrès** jos eth lèma "**40(+1) ans damb Tu**", a on era militància volec hèr un reconeishment explicit a **Arturo Calbetó**, qui siguec membre fundador d'UA e a estat tostemp ath capdauant deth partit, en **arregraiment ara sua dedicacion e trabalh** peth partit e pera Val d'Aran.

Naua estructura d'UA:

Arturo Calbetó
President d'aunor

Francés Boya Alós
President

Maria Vergés Pérez
Secretaria Generau

Amador Marqués Atés
Vicesecretari Generau

Marc Tarrau Leja
Secretari d'Organizacion

Uns valors renauidi

Damb era vision centrada en un orizont melhor entà Aran e era sua ciutadania, Unitat d'Aran ei comprometuda a aprigondir mès enes **valors** que caracterizen as personas que formen part d'aguest projècte:

Pendent aguesti 41 ans d'istòria, es òmes e hemnes qu'an format part d'Unitat d'Aran ath long deth temps, **an dedicat e dediquen eth sòn trabalh e esfòrç entà bastir ua Val d'Aran fòrta, coesionada, justa e igualitària, que compde**

damb eth màger autogovèrn possible entà balhar ara ciutadania aranesa es oportunitats de besonh entà gaudir d'ua vida digna. Òmes e hemnes que demòstren eth sòn compromís e leiautat damb Aran e damb era sua identitat, cultura e institucions.

Un compromís que, dempús de quate decades, se renauís damb era voluntat decidida a seguir damb eth trabalh encetat pes personas que les an precedit e damb ua vision que projècte Aran entath futur.

UA a l'Ajuntament de Vielha e Mijaran aposta per la millora urbana

El govern de UA a l'Ajuntament de Vielha e Mijaran ha impulsat una sèrie de projectes de millora urbana i ha posat en marxa un nou Pla d'urbanització i adequació de les voreres de Vielha.

Pla d'urbanització i adequació de les voreres de Vielha

Aquest Pla té com a objectiu **millorar l'accessibilitat i la circulació dels vianants**. S'actuarà a l'Avinguda Castièro, l'Avinguda dera Tuca, els carrers Clòses, Quate Lòcs, Pomaròla i Anglada i el camí de Casau.

Dins aquest Pla, ja **s'han iniciat les obres de reforma i millora de l'Avinguda Castièro**, treballs que amplien l'espai de les voreres, potenciant l'eix comercial de la zona, i s'aprofita també per millorar el sistema de sanejament, ja que l'actual necessitava una modernització i adaptació a les necessitats actuals.

S'han dut a terme també les obres al carrer Clòses, on a més de la reforma de les voreres per afavorir la circulació dels usuaris i usuàries, s'han adequat els acabats existents als paviments, s'hi ha millorat la zona enjardinada i s'ha adequat l'aparcament del final del carrer.

Urbanització i adequació de les voreres de Vielha

Projecte de pavimentat del camí de Vielha a la Mola de Betren Unitat d'Aran pavimentarà el camí que surt de l'aparcament dels militars de Vielha fins a la mola de Betren. Un projecte que permetrà adaptar aquest camí per a persones amb tot tipus de mobilitat, així com per a famílies amb mainadera. Es dotarà aquest camí d'il·luminació a tot el trajecte.

Eth govern d'UA en Vielha e Mijaran invertís enes equipaments municipaus

Enes darrèri mes, Unitat d'Aran a amiat a tèrme tot un seguit d'inversions entà **melhorar e mantier es equipaments deth municipi** e a iniciat tanben es òbres entath **bastiment de nau equipaments** entà qu'era ciutadania compde damb un ventalh més ampli de servicis.

Nau pista poliesportiu exteriora de Vielha

Eth consistòri a iniciat es òbres deth nau equipament esportiu deth municipi: **era pista poliesportiu exteriora de Vielha**, en carrèr deth Puntet, que **complementarà era auferda d'installacions esportives** municipaus. En aguest sens, s'amiarà a tèrme tanben ua **reforma integrau deth pati dera Escola Garona** damb un **nau camp de futbol**, en tot melhorar atau es servicis qu'aufrís eth govern d'UA en consistòri a toti es vesins e vesies deth municipi.

Nau pista poliesportiu exteriora de Vielha

Redubertura des piscines deth Palai de Gèu

Eth govèrn d'UA en Ajuntament de Vielha e Mijaran a finalizat dejà es **trabalhs de melhora enes piscines deth Palai de Gèu**, que tornen a èster dubèrtes ath public, dempús **des òbres ena estructura dera bastissa** e de melhorar era sua **impermeabilizacion**. Parallelament, eth govèrn d'UA en consistòri tanben a procedit a **substituir era vielha maquinària e aparelhs de musculacion deth gimnàs** per uns mès modèrni.

Projècte de reforma deth pati infantil dera Escòla Garona

Er equip de govèrn d'UA en Ajuntament premanís un projècte de **reforma deth pati infantil dera Escòla Garona** que s'amiarà a tèrme enguan e servirà entà adaptar aguest equipament ath **projècte pedagogic entà educacion infantila** que s'implante en centre, en tot atier atau as demanes deth professorat dera escòla.

Vanessa Fandiño, escogida nueva presidenta de la EMD de Betren

Tras la renuncia del anterior presidente, **Vanessa Fandiño ha tomado posesión** de este cargo para **seguir desarrollando las acciones y políticas iniciadas** por la junta vecinal, y toma su nuevo cargo con la voluntad de seguir el camino comenzado y desarrollar así los proyectos en los que el equipo de gobierno ya trabaja.

Actuacions enes pedanies

• Era EMD de Casau a amiat a tèrme es següentes actuacions:

- Melhora dera via d'entrada ath pòble, en tot agranir era carretèra des deth crotze damb era N-230 enquiara Plaça dera Mòla
- Reforma dera sala sociu
- Apariament de 3 comades en pòble damb acièr
- Reparacion dera canerada d'aigua des deth pònt deth resèc enquiath pòble

• Era EMD de Betren a amiat a tèrme es següentes actuacions:

- Melhora dera accessibilitat e era adequacion des hilats d'aigua enes carrèrs Sant Joan e Sant Sernilh
- Pavimentacion deth carrèr Riuèr
- Reforma deth parcatge soterrat dera sala sociu
- Installacion d'un clorador e ua hònt d'alimentacion en depòsit d'aigua
- Installacion d'un desfibrilador en exterior dera sala sociu

• Era EMD d'Aubèrt, Mont, Montcorbau e Betlan a amiat a tèrme es següentes actuacions:

- En **Aubèrt**: reforma dera sala sociu e actuacion ena zòna deth cementèri
- En **Mont**: actuacion enes hièstres dera sala sociu e apraiament d'un mur que portaue mès de 8 ans queigut
- En **Betlan**: projècte de reparacion deth losat dera sala sociu

El gobierno de UA en el consistorio invertirá más 300.000 euros en la rehabilitación del centro histórico de Bossòst

El equipo de gobierno de UA en el Ayuntamiento de Bossòst ha iniciado un proyecto de **mejora y mantenimiento del centro histórico** para evitar su degradación y fomentar su repoblación, una ambiciosa actuación en la que se prevé **invertir más de 300.000 euros**.

El proyecto está dividido en **dos fases**: una primera, ya iniciada, que se centra en la mejora de las **calles Sant Antòni, Deth Nòrd y Casteràs**. La segunda fase se centrará en las **calles de Arnan, Sant Cerat y Sant Joan Crisòstom**.

Renauiment dera trauèssa de Sorieus e des carrèrs de Sant Fabian e Marra

Er equip de govèrn d'UA en Ajuntament de Bossòst prevé **renauir enguan es carrèrs de Sant Fabian e Marra**, atau coma **era trauèssa de Sorieus**. Aguesti carrèrs se trapen ara en un estat auançat de degradacion qu'eth consistòri vò resòlver, pr'amor qu'afècte ara **mobilitat segura** d'aguestes vies tanplan concurrudes deth municipi.

UA apòste per espòrt: bastiment d'ua pista de pàdel ena Zòna Esportiva e naua Zòna Trail

Eth govèrn d'UA en Ajuntament de Bossòst a incorporat ena Zòna Esportiva deth municipi ua **naua pista de pàdel**, en tot sajar de dinamizar era Zòna aufrint naues prestacions entàs sòns usatgèrs e usatgères. Atau madeish, a abilitat dejà, gràcies ath trabalh d'un equip de persones voluntàries, **era naua Zòna Trail de Bossòst**, un espaci dubèrt e senhalizat entara activitat outdoor, en tot córrer o caminar, entà toti es publics, damb diuèrsi circuits e nivèus. Eth consistòri aufrís atau un nau atractiu, en tot profiter er auviatge naturau deth municipi, e treballant entà plaçar-se coma ua **destinacion referenta tanben en ambit der espòrt**.

Treballs de dignificació i millora als camins d'Era Lana i Camon

UA ha començat, a l'Ajuntament de Bossòst, el seu projecte de **dignificació i millora de l'espai i les infraestructures públiques**. Dins aquest projecte cal destacar la nova **pavimentació del camí d'Era Lana**, una **millora del paviment al camí de Camon**, **reparacions al carrer de Sant Fabian** i a l'entorn de les piscines municipals, la **millora a l'aparcament** de l'entrada sud o el **condicionament dels laterals** de l'accés al pont sobre el riu Garona, entre d'altres treballs.

Renauiment der enlumenat public

Er Ajuntament de Bossòst renauirà enguan, en ua actuacaion avalorada en lèu **40.000 euròs**, er **enlumenat public des carrèrs de Cap dera Vila** entà adaptar-les ara naua normativa e contribuir ara **melhora luminica**, redusir era contaminacion e dignificar er entorn urban per miei d'aguesti nau elements ena via publica.

UA renova les zones lúdiques, esportives i infantils del municipi

L'equip de govern de UA ha instal·lat una nova zona que permetrà realitzar **exercicis de cal·listènia a l'aire lliure** al municipi i ha dut a terme també **treballs de reforma a la zona esportiva de la Cauarca** on, amb el nou disseny de la pista, s'instal·larà una **estació d'exercicis físics** i una estructura de mig tub o **halfpipe**. Amb aquestes actuacions, UA vol fomentar la pràctica esportiva i un estil de vida saludable, però també **impulsar els seus atractius turístics** davant possibles usuaris com stages, clubs esportius o nous visitants.

Renovación del Salón de Actos del consistorio

El gobierno de UA en el Ayuntamiento de Les ha llevado a cabo la **renovación del salón de actos** del consistorio, un trabajo importante para el grupo de gobierno, conocedor de que este espacio supone un **punto de encuentro para las personas del municipio** y permite la celebración de distintos **actos culturales y sociales**.

Eth govern d'UA inicie eth sòn Plan de Regeneracion Urbana

Pendent es mesi de hereuèr e març, er er equip de govern d'Unitat d'Aran en Ajuntament de Les inicièc es trabalhs de regeneracion viau contempladi laguens deth **Plan de Regeneracion Urbana en Carrèr Aran e en Carrèr Carrèra**, damb er objectiu de melhorar es infraestructures e servicis municipaus.

Abans der inici d'aguesti trabalhs, eth consistòri amièc a tèrme diuèrses **sessions entà informar ara ciutadania** des possibles afectacions qu'aurien es òbres, en un exercici de transparència que respon ara voluntat d'UA de hèr as persones particeps des actuacions qu'amie a tèrme eth consistòri.

Melhora des espacis dera escòla mairau de Les

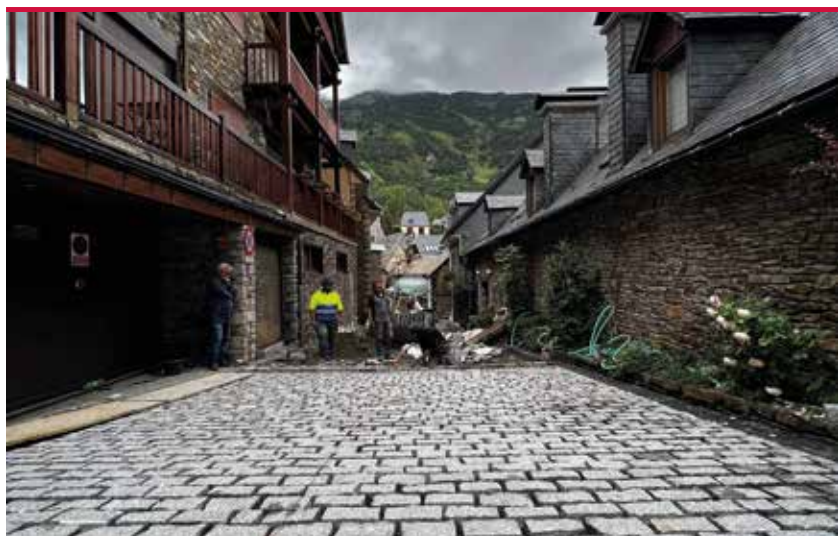
Aguesta primavera, UA a amiat a tèrme era reordenacion dera **zòna de jòcs exteriora ena bastissa dera Sagrada Família de Les**, en tot complementar e melhorar es servicis qu'era escòla mairau aufrís as familhes e, especiaument, as mès petits.

El govern de UA crea un nou espai infantil a Bagergue

L'EMD de Bagergue ha creat un **nou parc infantil** amb tota mena d'equipaments destinats a la infància: **gronxadors, sorral, jocs diversos i una zona verda** tancada per a que els més petits i petites puguin gaudir d'un espai segur i divertit on passar temps de qualitat. La creació d'aquest espai respon a la voluntat de UA de crear equipaments destinats a tota mena de públic per **dinamitzar els pobles i fer-los més atractius per als residents i visitants.**

La EMD de Bagergue inicia sus proyectos de mejora urbana

El gobierno de Unitat d'Aran en Bagergue ha iniciado ya sus **obras de mejora urbana** por las que se actuará en la **Calle Lagoarto, la Plaza del Museo y parte de la Calle Pontet**. A través de estos trabajos, se realizará la separación de aguas blancas y se renovará todo el pavimento con adoquines de granito. Con esta actuación, UA busca **mejorar y mantener** esta zona de la población.

Se restaure era Cabana des Calhaus

Es presidències d'Unitat d'Aran enes Entitats Municipaus Descentralizades (EMD) de **Bagergue e Unha** an amiat a tèrme ua colaboracion entà **apariar e reformar era Cabana des Calhaus**, en tot convertir-se en un refugi d'usatge public que pogue acuelher ath delà, activitats ludiques e familhars. Era Cabana des Calhaus se bastic er an 1964 e balhaue refugi as pastors que peishien es sòns ramats enes montanhes comunaus de Bagergue e Unha. Damb era reforma e metuda en marcha d'aguest refugi, que compde damb humenèja, e que poderà acuelher enquia 4 personas tà pernoctar, es equips de govèrn d'UA cerquen que **vesins e vesies e montanhaires, poguen gaudir d'aguest paratge unic en tot méter en valor eth patrimoni naturau e culturau d'Unha e Bagergue.**

UA en Unha amie a tèrme eth calefactat deth carrèr Santa Eulalia

Era EMD d'Unha a amiat a tèrme eth projècte de **calefactat deth carrèr Santa Eulalia**, en tot garantir atau era **seguretat des vesins e vesies e usatgèrs** que transiten aguesta via en iuèrn, que pòt resultar perilhosa pr'amor dera nhèu e eth gèu. Damb aguesta actuacion, UA cerque **facilitar era mobilitat** dera sua ciutadania e visitants en tot melhorar es condicions e servicis deth pòble.

UA demane qu'Arties e Garòs entren a formar part dera associacion "Los Pueblos Más Bonitos de España"

Eth grop d'UA en Arties e Garòs a **sollicitat** ara presidenta d'aguesta EMD qu'amie a tèrme es **gestions de besonh** entà qu'aguesti dus pòbles siguen presentadi tà **formar part dera associacion "Los Pueblos Más Bonitos de España"**, ena que dejà pren part era localitat de Bagèrque.

Era prepausa dera candidatura a d'èster presentada pera pròpria EMD e complir damb es critèris d'auer mens de 15.000 abitants e auer patrimòni arquitectonic o naturau certificat, dues condicions qu'Arties e Garòs complissen perfèctaments.

Vista era experiéncia de Bagèrque, era representacion d'UA en Arties e Garòs considèra qu'aguesta prepausa pòt resultar **fòrça beneficiosa entad aguesti dus pòbles**.

UA en Gessa logra que se materialicen sus propuestas

El grupo de UA, desde la oposición, **ha logrado que varias de sus propuestas sean tenidas en cuenta y llevadas a cabo** por la EMD de Gessa. Por un lado, se ha logrado **señalar el pueblo con un cartel indicativo** en la rotonda, poniéndolo así en valor y mejorando la entrada al pueblo. También se ha instalado **señalización en el Camino Real de Arties a Gessa**. Por otro lado, también se solicitó **quitar los contenedores de la entrada** del pueblo y localizarlos en el aparcamiento, situado a pocos metros, creyendo que así se **logrará una recogida de los residuos más eficaz** y se **mejorará la imagen del pueblo**.

El govern de UA a Canejan potencia el seu patrimoni cultural i industrial

L'Ajuntament de Canejan ha dut a terme una actuació de **neteja al canal antic de la central hidroelèctrica de Pontaut**, dignificant així la zona i potenciant el **patrimoni cultural i industrial** del municipi.

Antigament, aquesta infraestructura hidràulica es feia servir per portar l'electricitat a les Mines de Liat. El govern municipal de UA a Canejan **ha impulsat la seva restauració** per a que tant veïns i veïnes de l'Aran com a visitants puguin **conèixer més sobre el legat miner del territori** i crear així un **nou reclam turístic per al Baix Aran**.

Aquesta actuació ha comptat **amb la col·laboració del govern del Conselh Generau d'Aran** i la Fundació Endesa.

UA amie a tèrme meliores enes equipaments municipaus

Eth govèrn d'UA en Ajuntament a iniciat es sòns **trabalhs de restauracion e melhora dera Escòla deth pòble de Canejan**. En concret, s'amien a tèrme trabalhs de restauracion dera part interior, atau coma òbres de proteccion ena estructura dera bastissa.

Dambaguestesactuacions, eth consistòri cerque **mantier es sòns equipaments publics enes melhors condicions**, en tot aufrir atau un espaci adequat as besonhs des vesins e vesies deth pòble.

Ath delà, s'an amiat a tèrme tanben **trabalhs enes murs de contencion dera carretèra de Canejan** entà melhorar era **seguretat vial** des usatgèrs e usatgères d'aguesta via e ei previst qu'enes pròplèus setmanes se realize era **restauracion des murs de contencion deth cementèri** municipau.

Unitat d'Aran condemne eth mensprètz que patís er aranés

Unitat d'Aran refuse eth tracte que recep er aranés ena Lei 8/2022 sus er emplec e aprenedissatge des lengües oficials en ensenhament non universitari, que **non reconeish era oficialitat der aranés e que n'elimine eth caractèr de lengua veïculara e d'aprenedissatge ena escòla dempús de mès de 30 ans d'escòla en aranés** en nòste país.

UA ena maxima institucion aranesa a **impulsat ua declaracion institucionau** qu'a estat aprobada per unanimitat e damb eth **supòrt explicít deth sector educatiu dera Val d'Aran** e que serà presentada en Parlament de Catalunya en tot **exigir era modificacion d'aguesta Lei en çò que hè ath reconeishment der aranés coma lengua pròpria d'Aran e oficiau en Catalunya e eth sòn caractèr coma lengua veïculara.**

Damb aguesta Lei, era **nòsta lengua pròpria retrocedís dècades en sòn reconeishment e consolidacion** ena escòla aranesa, que pòrte 38 ans impulsant un **modèl lingüistic d'èxit** e que garante que'er escolanat aranés acabe era sua etapa d'educacion obligatòria damb eth **mestreg de cinc lengües**: es tres oficials, aranés, catalan e castelhan, e dues d'estrangèras, franés e anglés. UA considèra aguesta Lei un **mensprètz e un atac dirècte ar aranés**, que se trape en aguesti moments en ua **situacion de desamparament totau** a despièch d'èster reconeishuda sus eth papèr **coma lengua oficiau en tota Catalunya.**

Ath long de mès de 40 ans, **Unitat d'Aran a defenut era lengua pròpria d'Aran**, e n'a **reclamat tostemp era sua proteccion e impuls**. Ara, deuant de çò que considèra ua **agression dirècta ara identitat e lengua araneses**, eth partit se hig as mòstres de refús e reivindicacions e traslade tot eth sòn supòrt a totes aqueres accions e reivindicacions que se poguen amiar a tèrme entà **defèner e respectar era lengua pròpria d'Aran.**

#ErAranésNonSeTòque

Er aranés
**NON se
TÒQUE**

UA vetlla per les entitats locals des de la Diputació de Lleida

El grup d'Unitat d'Aran a la Diputació de Lleida, vetllant per l'interès de les entitats locals, ha tornat a insistir en la importància de donar continuïtat a la millora de la carretera de Vilamòs, així com en les millores al pont del municipi d'Es Bòrdes, i en la possibilitat d'incorporar al pla zonal de carreteres l'accés a Canejan.

Més enllà dels plans d'inversió previstos, UA s'ha interessat pels ajuts extraordinaris que necessiten els ajuntaments i pedanies araneses davant les contingències que no poden afrontar de manera individual, sense comptar amb el suport d'altres administracions.

A més a més, el grup d'Unitat treballa també per incorporar col·laboracions específiques de la Diputació provincial amb esdeveniments, entitats i esportistes de l'Aran per fomentar els valors d'una vida social dinàmica i saludable.

UA logra el compromiso del Ministerio de Transportes, Movilidad y Agenda Urbana para la mejora de la N-230

El Ministerio de Transportes, Movilidad y Agenda Urbana se comprometió, ante la síndica de Aran y las presidencias de las Diputaciones de Huesca y Lleida, a presentar acciones de mejora de la N-230 y consensuarlas con los territorios donde circula esta vía y afirmó que presentará un calendario de actuaciones.

Que **Unitat d'Aran esté presente en el gobierno del Estado** en Madrid, a través del **Secretario General para el Reto Demográfico, Paco Boya**, permite que asuntos de gran trascendencia para nuestro territorio puedan plantearse ante los responsables estatales. Así, gracias a poder contar con un intermediario directo con el gobierno estatal, **Unitat d'Aran ha logrado que, por primera vez, se cuente con la opinión y la voz del territorio en el desarrollo de los proyectos de esta vía.**

Unitat d'Aran lamenta era retirada dera candidatura olimpica deth Pirenèu

Unitat d'Aran lamenta qu'eth COE age descartat de forma definitiva era candidatura olimpica des Pirenèus tà 2030, ua gran pèrta entara Val d'Aran en particular e eth Pirenèu en generau, qu'auesse permetut **melhorar es nòstes infraestructures** e, en conseqüència, era **qualitat de vida des nòsti vesins e vesies**. En aquest sens, UA manifèste era sua decepcion deuant era irresponsabilitat e actituds bric collaboratives, atau coma er emplec politic que s'a hèt d'aguesta qüestion. Totun, **UA contunharà treballant** entà que, en un futur, sigue possible arténher ua **candidatura olimpica pirenenca**, pr'amor qu'eth nòste territòri merite ua oportunitat entà posicionar-se coma **territòri de referència** en encastre des espòrts d'iuèrn de forma internacionau.

Visita del Secretari d'Estat de Turisme a la Val d'Aran

El Secretari General per al Repte Demogràfic, Paco Boya, ha possibilitat la primera **visita d'un Secretari d'Estat de Turisme a la Val d'Aran**. Aquesta visita va servir per poder **traslladar al govern de l'Estat la situació i reptes del sector de la neu a l'Aran** i els reptes turístics que es presenten al nostre territori.

MARC TARRAU:

“Voi daurir ua naua etapa en panorama politic de Naut Aran e seguir trabalhant entà méter as personas en centre des politiques”

Marc Tarrau encetèc eth sòn compromís ena politica aranesa en 2002, an en que comencèc era sua militància en Unitat d’Aran. En 2015 siguec elegit president dera EMD de Bagèrgue, cargue qu’ostente enquiara actualitat, e en 2019 tanben siguec escuelhut còsso en Ajuntament de Naut Aran.

Recentament as estat nomenat nau portavotz d’Unitat d’Aran en Ajuntament de Naut Aran. Qué t’a impulsat a dar aquest pas endeuant?

Era decision d’esdevier eth nau portavotz d’UA en Ajuntament respón ara mia voluntat d’arténher un cambi en municipi. Demori daurir ua naua etapa en panorama politic deth Naut Aran, seguir trabalhant atau coma ac auem hèt tostemp entà plaçar as personas en centre e amiar a tèrme accions que melhoren era vida des nòsti vesins e vesies.

Parles de daurir ua naua etapa en panorama politic deth Naut Aran, a qué te referisses damb aquesta afirmacion?

Eth panorama economic e sociu a cambiat fòrça pendent es darrèri ans, e molt mès encara dempús dera crisi sanitària provocada pera Covid, per aquest motiu pensi qu’ei de besonh implementar accions que contemplan es rèptes globaus que mos cau afrontar e hè’c damb ua vision sostenible, innovadora e sense pérder era nòsta identitat locau.

Quin penses qu’ei eth principau rèpte ath quau s’afronthe eth municipi?

Pensi qu’a dia d’aué, un des principaus rèptes deth Naut Aran ei era viuenda, en aquest sens ei de besonh començar a plantejar dejà solucions efectives entara nòsta ciutadania. Totun, i a d’auti rèptes que mos preocupen, coma era mobilitat o eth mantenement deth nòste paisatge, per exemple.

En darrèr congrès deth partit tanben as estat escuelhut nau secretari d’organizacion d’Unitat d’Aran. En aquest sens, quin papèr penses qu’a desvolopat eth partit ena Val d’Aran istoricament?

Unitat d’Aran entara Val d’Aran a representat progrès. Politicament, UA a hèt auançar era Val d’Aran en matèria de justícia sociu, igualtat, patrimonni, territòri e sostenibilitat. Ath delà, gràcies ath compromís des òmes e hemnes qu’an format part d’aquest partit auem arthenhut granes hites coma eth mantenement des nòstes institucions, era perviuença e defensa dera nòsta lengua e cultura e eth reconeishement deth nòste autogovèrn e era nòsta identitat.

Se quauquarren a aufrut UA ara Val d’Aran ei era oportunitat de melhorar era vida des aranesi e araneses a trauès deth trabalh, esfòrç e temps qu’an dedicat es personas qu’an format part d’aquest projècte politic ath long des ans.